

Література:

2. Карчева І.Я. Теоретичні та практичні аспекти забезпечення ефективності інноваційної діяльності банків. *Бізнес Інформ*. 2014. № 6. С. 343–347.
3. Меренкова О.В. Інноваційні технології банківської діяльності як елемент сучасного економічного мислення. *Сучасна картина світу: Природа, суспільство, людина: збірник наукових праць*. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. С. 186–194.

Грабек Я. А.

викладач-стажист

Уманський національний університет садівництва
м. Умань, Україна

ІННОВАЦІЇ У ВИРОБНИЦТВІ ПРОДОВОЛЬСТВА, ЯК БЕЗАЛЬТЕРНАТИВНА УМОВА РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ЛАНЦЮГА ВАРТОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ланцюг вартості в аграрному секторі економіки України - це послідовність дій, що виконують товаровиробники другої і третьої сфери агропромислового комплексу, щоб забезпечити постачання продуктів кінцевому споживачу; послідовність дій означає логічний поетапний рух технологічно-спорідненої продукції по стадіях виробництва, починаючи із випуску сільськогосподарської сировини, продовжуючи її промисловою переробкою і закінчуючи постачанням напівфабрикатів та готових продуктів кінцевим споживачем.

З точки зору забезпечення національних економічних інтересів, важливим аспектом яких є продукування суспільним виробництвом гранично високої доданої вартості, пріоритетом національної аграрної політики має бути сприяння розвитку внутрішнього ланцюга вартості.

Однією із суттєвих перепон, що перешкоджають розвитку внутрішнього ланцюга вартості в аграрному секторі економіки України, є недостатні масштаби впровадження інноваційних технологій виробництва. Насамперед, на стадії промислової переробки сільськогосподарської сировини. Наприклад, Брояка А.А. справедливо відмічає, що серед загальногосподарських та специфічних причин, що гальмують зростання якості та безпечності агрохарчової продукції на вітчизняних підприємствах, на першому місці стоїть недостатня технологічна оснащеність та низький рівень впровадження інновацій [1]. Такої ж думки Сичевський М.П., Шпичак О.М., Коваленко О.В. та ін., які відмічають, що розширення експорту вітчизняної агропродовольчої продукції гальмується такими чинниками, як нерозвинена логістика, практично відсутнє впровадження інноваційних технологій, недостатня адаптованість нормативно-законодавчої бази до вимог та правил ЄС [6].

Незадовільні масштаби впровадження інноваційних технологій виробництва на вітчизняних підприємствах харчової промисловості є головними стримуючим фактором просування українських харчів на європейський ринок. Адже європейських споживачів важко чимось здивувати. На полицях супермаркетів таке різноманіття товарів, що знайти свою нішу, та ще й з торгівельною маркою, яка не знайома споживачам, дуже важко. Тому вихід – лише продуктові інновації [5].

Частка інноваційно-активних підприємств в харчовій промисловості України - надзвичайно низька. Наприклад, із 6453 [2] активних підприємств, що займалися виробництвом харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів лише 99 [3] або 1,5% були інноваційно активними.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції у секторі виробництва продуктів харчування та напоїв в 2021р. скоротився вдвічі порівняно із попереднім роком – до 3,3 млрд. грн. [4].

Ключовим чинником недостатніх масштабів впровадження інноваційних технологій виробництва в харчовій промисловості України є російська військова агресія:

- зруйновано багато підприємств харчової промисловості, насамперед в східних і південних областях України, що призвело до повної втрати їх інноваційних досягнень;
- наукові кадри, фахівці у сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок харчових технологій та ін. спеціалісти мігрували за кордон або суттєво знизили можливості проведення відповідних досліджень в результаті внутрішньої міграції;
- в умовах економічної кризи зумовленої війною, суб'єкти господарської діяльності вдаються до жорсткої економії витрати. В тому числі за рахунок згорання фінансування НДДКР;
- державна підтримка інноваційно активних підприємств скорочується, зважаючи на бюджетні обмеження, обумовлені необхідністю збільшення видатків на ВПК та збройні сили.

За таких обставин, розвиток інновацій у сфері виробництва продуктів харчування, напоїв та тютюнових виробів підприємствами харчової промисловості України можливий, переважно, за рахунок донорської фінансової допомоги. Насамперед, за рахунок грантового фінансування.

Література:

1. Брояка А.А. Удосконалення системи управління якістю та безпечністю агрохарчової продукції в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 3. С. 85-103. DOI: 10.37128/2411-4413-2021-3-6
2. Державна служба статистики України. *Кількість активних підприємств за регіонами України та видами економічної діяльності*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/kap/kap_u/arh_kap_u.html (дата звернення: 25.10.2024)
3. Державна служба статистики України. *Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності (2020-2021)*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/vut_ippni/vut_ved_ue.xlsx (дата звернення: 25.10.2024)
4. Державна служба статистики України. *Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності (2020-2021)*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ni/vut_ippni/oripp_ved_ue.xlsx (дата звернення: 25.10.2024)
5. Перепелиця Г. Очікування бельгійських покупців: чи складно вийти на ринок ЄС українській продукції. *Ag-roPortal*. 01.07.2016, 07:45. URL: <http://agroportal.ua/views/blogs/ozhidaniya-belgiiskikh-potrebitelei-slozhno-li-vyiti-na-rynok-es-dlya-ukrainskoi-produktsii/> (дата звернення: 25.10.2024)
6. Сичевський М.П., Шпичак О.М., Коваленко О.В., Куць О.І., Бокій О.В. Тенденції та перспективи розвитку хлібопекарського виробництва в європейських країнах. *Економіка АПК*. 2020. № 7. С. 54-67. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202007054>

Жосан А.С.

магістр, здобувач гр. МЕ-23М

Кіріченко О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кіровоградський, Україна

ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КОМПЛІАЄНСУ У БАНКІВСЬКІЙ УСТАНОВІ

У сучасних умовах глобалізації та зростаючої складності фінансових ринків банківські установи стикаються з все більшими вимогами щодо дотримання нормативних